

in je ni zapustil ves dan. K njemu sme samo njegov telesni zdravnik dr. Hirsch.

Vest o nesrečni bitki se je kakor blisk razširila po mestu. Povsodi vlada silno razburjenje.

Splošno se proglašajo vladajoči krogi za četo navadnih morilcev, ljudstvo noče prelivanja krvi, gospodje pa jih v boj in pogubo silijo. Govori se, da se je sklenila zarota proti velikemu knezu Aleksiju Aleksandroviču katerega se dolži, da je kriv vseh porazov.

Mir?

Vsak pameten mora soditi, da za Rusijo boljšega ni, kakor mir. Nadaljevanje vojne bilo bi hudodelstvo. Vendar gospodje v Petrogradu in sam car o tem nič nočejo slišati. Še eno brodovje hočejo nad Japonce poslati, še več krvi naj se preliva. Ni se toraj čuditi, da je ljudstvo vznemirjeno, pametni vejo, da je vse zastonj.

Vojska v Mandžuriji.

Japonska armada je sedaj mnogo močnejša, nego je bila pred Mukdenom, ko je Ruse tako dobro naklestila. Japonci si zidajo železnice. Linevič ima baje ukaz se v Sibirijo umikati, da bi Japonci težje živež in drugo dobivali. Mislamo Japonci njim v Sibirijo ne bodo bežali, da bi jih ruski „junaki“ dobili na limanice.

Škode rastja.

Leto 1904 bo gotovo vsem kmetovalcem v žalostnem spominu, kajti dolgo, dolgo poprej nobeno leto ni prineslo toliko škode, kakor to. Omenimo samo peronosporo, katera je večidel letine v vinogradih uničila in slabe nade za letošnjo leto odkrila. Veliko skrb imajo naši kmetovalci, kaj bo še jim prinesla bodočnost in verjetno je, da so zelo vznemirjeni, če se kje kak nov škodljivec prikaže ali kaka nova prikazen, katero lahko tolmačimo, da jo je povzročil še dozdej neznan škodljivec.

Pred nekterimi dnevi se je v časnikih poročalo, da se je peronospora že prikazala celo na bukovih listih in se že najde v vinogradih. Če je zadnje resnično, bo slaba trgategv. Vendar se poročila niso ureničila in do zdaj še peronospore ni opazovati. Kar se pa tiče obolenja bukovih listov, je poročilo resnično in škoda se spozna na prvi pogled. Večina listov postala je rujava in suha, drevesa zgledajo, kakor da bi bila osmojena. O tej bolezni na bukvah se poroča iz mnogih krajev in gotovo je po vsej deželi razširjena. Vendar te bolezni ni povzročila peronospora, ampak mali mrčes, kateri se včasih v velikem številu prikaže. Bukov rilčkar (*Orchestes Fagi L.*)

Samica tega hrošča naredi v kukov list z rilcem luknjo in v to položi jajce. Ličinka poišče notranje dele lista med gornjim in spodnjim površjem tako, da postane potem list rujav in suh. V tej votlini zabubi se v majhen kokon, katerega sedaj povsodi lahko najdemo, če natanko gledamo.

Proti temu kvarljivcu smo, kakor proti vsem

drugim, ki tako mnogoštevilno nastopajo brez pomoči.

Navadno zgine čez en čas sam od sebe. Krivo poročilo o peronospori povzročilo se je s tem, da se je dlakavost za peronosporo držala.

Dlakavost povzroči trsna pršica (*Phytoptus vitis*). Ta piči v list in na spodnji strani naredijo se dlačice, katere imajo podobnost z lisami peronospore. Trsna pršica prezimi v popkih trte in napade takoj mlado listje, katero potem tako zgleda, da se skrbimo, kaj za prikazen je to. Pozneje se manje pozna. Škoda navadno ni velika. Če se pa do zdaj peronospora ni pokazala, se moramo zdaj, ko imamo tako toplo in mokrotno vreme, bati, da bo skoraj prišla. Zato se že tudi povsod marljivo škropi, ker smo po žalostnih izkušnjah lanskega leta sprevidli, da samo rano zatiranje ali bolje rečeno rana ubranitev zamore ukrotiti tega škodljivca.

Listje je še sedaj malo in nežno in po škropljenju pokazala se je na njih poškodba, da so nekteri mislili, da je to črni pikec. Nekaj listov je celo črnih, nekaj pa jih ima črne lise. Razcvetje je večinoma nepoškodovano. To povzroči bakreno-vapnena zmes in ta posledek se je opazoval že prešnja leta pri škropljenju, vendar ne v taki meri, kajti škropilo se je bolj pozno in listje ni bilo več tako nežno.

Listje tudi usahne, če se bakreno-vapnena zmes ni pravilno pripravila. Čisto obraniti se tega posledka na nežnih listih ni mogoče. Bolje je vendar, če že sedaj škropimo, čeravno uničimo nekoliko listekov; če čakamo, uniči se nam vse. Posebno je paziti pri škropljenju na razcvetje, da se ne poškoduje. Kako že omenjeno, se sicer do sedaj še ni opazovala na njih kaka škoda vsled ranega škropljenja.

Zelo dobro je, in to tudi škodo zmanjša, če ne škropimo v največji solnčni vročini. Potem ne sme zmes priti na listje v velikih kapljah, ampak razpršena, kakor megla in na to posebno opozarjamo. Vsak vinogradnik naj gleda, da delavci pravilno to delo opravljajo, da ne zgleda vinograd, kakor da bi bil pobarvan. Posebno moramo paziti, da si zmes prav pripravimo. Ne preveč in ne premalo ugašenega apna, kakor tudi galice; na 100 litrov vode 1 kg. modre galice in 2 kg. ugašenega apna. Škropiti pa je treba vse trte, domače in ameriške. Tudi sosedje bi kazalo prisiliti, da ravno tako storé. Od jednega samega zanemarjenega vinograda preti zmirom nevarnost celi okolici in tak vinograd prisili pridne in skrbne vinogradnike na zopetno drago delo.

Spodnještajerske novice.

Konjice 25. t. m. popoldne od 3 ure do 26. t. m. dopoldne do 9 ure visela je na konjiški okrajni sodnji bela bandera v znamenje, da nikogar ni bilo v zaporu. Zadnjikrat je to bilo leta 1892.

Ostrožno pri Celju. Na nekem travniku v Ostrožnu se baje zemlja vzdiguje in polagoma grič nastaja. Mnogo radovednežev tja prihaja in ljudje so različnega mnenja čez to prikazen. Nekteri pravijo, da bo nastal vulkan, drugi, da je spodaj pogreznjena

cerkev in ta se vzdiguje, tretji spet trdijo, da je ta mali grič že preje bil, a nikdo se ni za to zmenil. Na licu mesta je baje že 6 komisijonov bilo(?)

Stekel pes. V Slov. Bistrici ugriznil je stekel pes 2letnega sina gostilničarja Supančiča v nos in uho, nadalje več psov in svinj v okolici. Steklega psa ubil je gostilničar Supančič z železno lopato. Ugriznjene pse in svinje so pokončali, dečka so pa prepeljali v Pasterjev zavod na Dunaj. Mesto Slov. Bistrica in okolica ima sedaj zapor za pse.

Morilec Franc Ojsteršek, junaški klerikalec. Ko je lani bila v Laškem trgu birma, je prepovedal občinski odbor razobesiti slovenske, kakor tudi nemške zastave, da ne bi prišlo do nemirov. Kaplan Bosina in Kukec dajala sta fantom pivo in cigare in dosegla s tem, da se je na stolpu razvila slovenska bandera. Kako se nam je poročalo, je ravno morilec Franc Ojsteršek zastavo razvil. Je ta tudi „Štajerca“ čital? Je ta „ptiček“ naš pristaš? V klerikalni službi je bil, klerikalci so ga gotovo za največjega junaka imeli. In junak je, pokazal se je v pravi luči, pokazal je, kaj zamore dober prijatelj klerikalcev.

Brezobrestna posojila za vinogradnike v znesku 400000 K so se te dni določila in sicer za ptujski okraj 132200 kron, za druge okraje Maribor, Ormož, Rogatec, Slov. Bistrica, Sv. Lenart, Lipnica, Kozje, Brežice, Arnfels, Gornja Radgona, Šmarje, Konjice, Celje, Sevnica in Cmurek pa ostanek v znesku 267.800 kron. Z veseljem pozdravljamo ta posojila, ki so se v takem številu Spodnjem Štajerju podelila.

Politično zborovanje v Mariboru povzročilo nam je veliko smeha in veselja. Robič in Ploj sta čvekala in kvasila, slovenščina njima ni dobro šla in „inteligentnih župnikov in dohtarjev“ je toliko poslušalo. Raca na vodi so se ti kislo držali, ko so slišali in se tako sami prepričali, da ta dva res ne znata prav slovenski. „Narod“ reče, da sta ta dva gospoda „slovenščino mrevarila“, ne ve se namenoma ali ne, zanimivo ni, pač pa žalostno. Grandošek nas je nehote hvalil. Rekel je, da so klerikalci nevedni in nedelavni. Naprednjaki pa imajo velik gospodarski napredek. Da imajo in zakaj, politika jim je deveta briga, gospodarstvo njim je prvo. Kaj pa klerikalcem, nedelavnim in nevednim? Šhodi, hujskanje in obrekovanje, to je delo teh „narodnjakov“, gospodarstvo pa jim hira. Kar se pa tiče političnega društva v Mariboru, mu je predsednik kanonik, drugi v odboru pa sami dohtarji. Kmet dovolj veš!

Blamiran ogleduh (špion) v Ptuj. „Südsteir. Presse“ piše v eni zadnjih števil, da dobro ve, zakaj se Nemci glede volitve naslednika za dr. Wolffhardt ne morejo zjediniti. Zvedla je baje iz zanesljive strani, da je tega kriv župan Ornig, ker ta tudi kandidira! Tedaj iz zanesljive strani je to poročilo? To zanesljivo stran si hočemo pogledati. Vsako nedeljo predpoldne okoli 10 ure zide se župan z večimi gospodi v hotelu Osterberger, kjer se tudi o političnem položaju debatira. Vsako nedeljo ob istem času pride tja tudi en mlad človek, sede si

k sosedni mizi, vzame časnik v roke in gleda noter brez da bi čital. Zgodilo se je namreč že večkrat, da so govori, ki so jih gospodje med seboj imeli, čez nekoliko dni že v klerikalnem časniku bili seveda v čisto drugej obliki. Gospodje, ki tega ogleduha poznajo, so takoj vedli, odkod da dobivajo „Süd. Presse“ svoja poročila. Pred večimi tedni bil so zopet zbrani in predno so se razšli, rekel je župan tiho gospodom, naj po njegovem odhodu omenijo, da on kandidira. Res so se o tem menili, a ogleduh je verno na uha vlekel in za nekoliko dni smo že v omenjenem časniku o tem čitali. Tako močno se je blamiral špion in gospodje v kojih službi je stal, bodo si morali drugega poiskati, ta je že dobro znan in tudi pre — bedast. Ta fini, značajan mož je oskrbnik na posestvu enega nemškega veleposestnika v Ptuj, in mislimo, da mu bo gospod dal šprico.

Naraplje. Čudno se nam zdi postopanje majšperskega kaplana v naši šoli. Namesto, da bi šolarjem krščanski nauk predlagal, zmerjal je „Štajerca“ in rekel, da je ta list lažnjivec. Nadalje je rekel, nikd ne sme takega botra za birmo si zapisati dati, k bere „Štajerca“, in če bi eden šolar takega botra imel, ne bo birman. Čudno, čudno, kaj vse ve kaplan. Mislili smo, da boter lahko postane vsak pošten kristjan; zdaj pa smo od gospoda kaplana zvedli, da bralci „Štajerca“ ne smejo botri biti. Gotovo gospod kaplan ne bo pri birmi zraven, ker tudi „Štajerca“ čita; drugače ne bi vedel, da je lažnjivec. Kdo je pa večji lažnjivec nego „Štajerc“, dobro vsak pameten človek ve.

Naprednjak. (Opomba uredništva: Večje bedarije nebi mogel biti kaplan skupaj skvasiti, nego da otrokom pravi, čitalo „Štajerca“ ne smejo botri biti. Gotovo misli, da sta v Narapljah tako zabiti in ne veste, kdo sme boter biti. Kaplan naj raje spolnuje šolske in cerkvene pastave, naj pa pusti take bedarije, katerim se morajo celo šolarji smejati.)

Bralno in pevsko društvo v Jurovcih napovedalo je že v mesecu januarju, da bode priredilo v mesecu maju neko velikansko veselico z gledališko predstavo. Celi maj je že pretekel, a o teatru jurjovškega društva ni duha, ne sluha. Društveniki so se najbrž spametovali, ker so sprevideli, da imamo mi kmetje sedaj v vinogradih, na travnikih in po drugod ital teatra dovolj. To je edina zasluga farškega bralnega in pevskega društva v Jurovcih.

Grozna nesreča. 28. majnika t. l. peljal se v Mariboru v Tegetthofovi ulici šafar Henrik Gomze. Konj se je motor-bicikla ustrašil in voz se je zvrnil. Gomze je padel z voza ter se na glavi močno poškodoval.

Iz Črešnjevca. Pri volitvi 20. t. m. za cerkveni odbor, v katerega so volile združeno občine Črešnjevca, Vrhloga in Pretrež izvoljen je bil načelnikom Ludovik Kresnik. — Joj Loparčani, kje ste? kakor povsod bode mož gotovo tudi tukaj spolnoval zvesto svojo dolžnost.

Našim naročnikom. Ker hočemo sedaj pol letni račun skleniti, prosimo naše naročnike, da nam za-

stalo naročnino pošljejo. Znesek zaostale naročnine nam mogoče vsakemu posebej naznaniti. Kdor ne, naj vpraša in mu odgovor damo. Naročnina pošlje se lahko vsak dan.

Vičanci pri Veilki Nedelji. Za tale malenkosti se ne moremo zanimati. Pustite kaplana pri miru, on je sedaj miren proti našemu listu. Kar se pa tiče, nesrečne deklice, obžalujemo, da se je tako kratkotrajno zgrešila. To naj bo za druge svarilo in za poznanje, kako nevarno je „teater“ igrati.

Pobreš pri Mariboru. Grozna nesreča zgodila se je soboto 28. p. m. Ta dan peljal je 25 letni hlapec mnogavec babico, ki je otroka k krstu nosila, večer domov. Naenkrat so se konji ustrašili in se spustili beg črez polje. Hlapec je padel z voza med konje, obličal z nogami med svoro, z glavo pa je tolkel ob cesto. Ko so konje v Cerkovcih prijeli, bil je že mrtev, glavo je imel vso razbito. Sled, koder so konji leteli, zaznamovala je kri in raztreseni kosi možganov.

Kaplan in pokvarjene klobase. Julijana Savec, hčičarka iz Spodnje-Voličine prinesla je 20. aprila t. l. 31 klobas na trg v Maribor. Pri pregledu našlo se je, da je bilo 8 klobas pokvarjenih. Savec, od mestnih čuvajev vprašana, od kod da ima te klobase, je rekla, da so klobasa kaplana od Sv. Ruprechta v Slov. gor. in ta ji je ukazal, da naj jih nese v Maribor na prodaj. Zaradi tega morala sta se oba 16. maja t. l. pred mariborškim okrajnem sodiščem zagovarjati. Savec je rekla, da je, kakor vsako leto tudi letos za blagoslovljenje mesa ob veliki noči vsak človek moral dati 3 klobase, 1 je za župnika, 1 za kaplana, 1 za organista. Te nabrane klobase nesla je na prodaj, ker je baje kaplan na želodcu bolan in jih ni mogel jesti. Kaplan Keček se zagovarja, da ni klobas pogledal in tudi ni mogel vedeti, da so klobase pokvarjeni, „ker njegovi kmeti“ imajo samo dobre klobase. To seveda ni verjetno, kajti klobase so take bile, da jih je na prvi pogled vsak lahko spoznal, da so slabe. Sodnik obsodil je Juliane Savec na 48 ur zapora, ker je pokvarjene klobase prodati hotela, kaplan pa je bil oprost.

Dopisi.

Iz Teharja. Teharska črna družba farških perakov. Gotovo si si mislil, ljubi Štajerc, da smo mi teharski naprednjaki potrpežljivi, ker se nismo zmenili za regljanje „celjske žabe“, katera nas je tako smilila, pred svetom in nas glodala do belih kostij, nadalje ker se nismo zmenili za dopisnike te klerikalne cunje, ki so bolj zamazani na duši in telesu, kakor kako delavno oblačilo kakega „keselwärtarja“. Saj so tako strežaji farških in dohtarskih trebur, saj so njihovi „keselwärtarji.“ Dragi „Štajerc, prišla nam je po najključbi ena cunja celjske „domačije“ od 2. majnika v roke in v njej smo brali o teharskih pervakih nemčurske družbe. Tam namreč blatijo zopet naše poštene naprednjake, blatijo štončarske uradnike in delavce, niti pridne žene Ančni-

kovke ne puste na miru, kajti ona ne dovoli svojim hčeram do nekterih farških zahtev. Vi farški in dohtarski podrepniki, izderite prej bruno iz vaših očí, potem pridite pezdira iskat k našim poštenim naprednjaškim možem. Oponašate nam, da je sodnija obsodila 2 naprednjaka vsakega na 24 ur zapora. Zaradi tega ste jih nazadnjaški dopisuni nesramne cunje takoj morali pred celim svetom osramotiti in prav reče stari pregovor: „Katera krava je blatna, tako tolče z repom okoli, da še snažne oblata.“ In blata imate vi farški in dohtarski podrepniki dovolj na sebi, da bode vidli, kaka črna druhal ste, hočemo Vam Vaše zabuhle oči odpreti. Zavolj česa že vi niste bili kaznovani! Umor, pretep, ponarejenje poštnih nakaznic, posilstvo žensk, skrievanje ukradnega blaga, in še druge take lepe reči spravile so mnogo teh nazadnjakov že v luknjo. Na noge črna druhal, najdete pri nas naprednjakih kaj tacega. Na prsi se trkajte ter govorite „O moj greh, moj greh, moj preveliki greh!“ Ja, ja, ljubi Štajerc, fine ljudi imamo v domači vasi in ko bi ti vedel, kake zakonske razmere med njimi vladajo! Sam Bog jim ne zaupa in otrok ne da, bržkone ker je eden naših nekdanjih kaplanov — sedaj je že župnik — rekel, da „noseča žena ni apetitna“. Skrijte se nazadnjaki pod farški plašč, kakor tistih 4000 devic pod plašč sv. Uršule in vsi skupaj vpijte na glas, da se bode slišalo v deveto dežele: „Svoji k svojim.“ Vam pa, neomadežavani možje, ki ste se dali zapeljati od farških in dohtarskih podrepnikov, izražamo sočutje kajte pomilovanja ste vredni. Varujte se jih prihodnjič, naj vam obetajo kar hočejo. Vam pa, gospod kaplan Čemažar, doktor Stor in gospod Šošterič svetujemo, brzdajte drugič vaše jezike, drugače priobčimo v Štajercu nekatere skrivnostne resnice, katere Vam bodejo Vaše nosove zasuknile in oči pripognile. Vam pa vsem nazadnjakom svetujemo, držite se dobro gesla „Svoji k svojim“, kajti mi Vas ne potrebujemo, in tudi bi bila sramota za nas naprednjake z Vami občevati. Pregovor pravi: „Kdor se med otrobi meša, tega pojejo svinje.“ Neustrašeni napredniki.

Od Št. Lamperta ob Savi. Dragi „Štajerc“ prosim te, imaš toliko prostora, da priobčiš tudi iz naše, svetu skoraj neznane fare, nekaj vrstic. Pred letom dni ustanovilo se je pri nas „katoliško izobraževalno društvo.“ Štelo je začetkom 30 udov, predsednik bil mu je seveda župnik. Izobražili smo se že toliko, da sta že dva uda izstopila in si naročila „Štajerca“, sita sta že klerikalnih listov. Hitro se je to „Domo-ljubo“ naznanilo, kateri je tudi takoj začel tarnati, da je že v našo fara zašel, ta „pregrešni list.“ V čem pa da bi bil ta list pregrešen, ne morem najti, tudi nič nemškutarskega ni v njem najti, saj ljubi slovenski kakor nemški jezik, on le mir med narodoma pridiguje. Nemškutarskega imenujejo ga samo tisti, ki ne vejo, kaj dandanes nemški jezik na svetu velja. Eden faranov.

(Opomba uredništva: Da bi le vsi to sprevidli, da mi nismo sovražniki slovenskega jezika, pač so sovražniki svoje domovine isti, ki ljudstvo zapeljujejo in